

Миньорите в урановата мина „Девети септември” в Бухово са работили в среда от 20 до 30 пъти над допустимата концентрация на радиоактивния газ „радон”.

Това разкрива документ от архивите на Държавна сигурност, който desebg.com публикува онлайн.

Той представлява строго секретна справка относно: Състоянието на технологичния процес и условия за работа в обектите на Рудоуправление „Девети септември”, гр. Бухово (урановият рудник, б.а.).

Документът е от 1975 г. и е на Районното управление на МВР в гр. Елин Пелин и е адресиран до Софийско градско управление на МВР-ДС.

От него се разбира, че добивът в урановия рудник е започнал през 1945 г. и се е предвиждало да продължи до 1990 г.

Посочено е, че по оперативен път и от други източници са установени „недостатъци” в процеса на работа, които оказват отрицателно влияние върху миньорите.

Основният проблем е сведен до факта, че в рудниците е съществувала лоша вентилация.

„Недостатъчното проветряване на минните изработки от своя страна довежда до

Написано от Христо Христов
Събота, 15 Юни 2019 21:46

създаването на голяма концентрация във въздуха на радиоактивния газ „радон“, който е особено опасен за здравето на миньорите. От 1970 г. до настоящия момент концентрацията на „радона“ се движи от 20 до 30 пъти над пределно допустимото съгласно правилата”, се посочва с строго секретната справка.

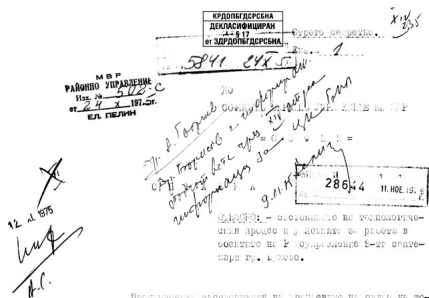
„Радонът” е определен от Световната здравна организация като канцерогенен за човека и предизвиква рак на белите дробове.

В докладната са изброени и причините, поради които миньорите са поставени да работят в такива тежки и вредни за здравето им условия.

Малко известен факт е, че още при окупацията на България от съветската армия през септември 1944 г. Сталин слага ръка над урановите запаси в България, тъй като почти всички известни към онзи период уранови залежи са на територии, контролирани от Запада. С урана от мина Бухово Съветският съюз извършва първия си ядрен опит.

Документът е включен в сборника [„Държавна сигурност и българската енергетика 1944-1991”](#), издание на Комисията по досиетата, 2016 г.

Написано от Христо Христов
Събота, 15 Юни 2019 21:46

Промислените съоръжения на рудните възводи на територията на гр. Бухово, в които през 1948 година е проведена инвентаризацията. През този период са били извършени различни организационни промени на съоръженията на шахтите, като едни рудници са били свързани, поради близкостта на шахтите, а в същото време са били разединени някои шахти на шахте, когато рудниците принадлежат на различни възводи на шахтите. Така в началото на 60-те години работят съоръженията в рудниците "С-ти в Бухово" и "Бухованка", а след това през 1978 година са свързани рудниците "С-ти в Бухово" и "Бухованка", а още следващо са разединени на двете рудници.

Общата дъждовна дренажа в рудниците е била изградена на дължината около от 1000 м, а през 1978 година съоръженията на шахтите в гр. Бухово, без изключение на двете шахти, работят по 1978 година. В същото време се провеждат и работи на съоръженията-дренажи работи за разединяване на шахтите на нови шахти от рудните възводи. В този смисъл изградата на дренажната система по време на работите на шахтите, като се извършват и работи на шахтите на новите шахти и разединяване на шахтите-дренажи.

- 2 -

Официално в ДСУ "Бухово митал" не е била поставена и разгледана изправа за възможното замъряване на рудниците в гр. Бухово.

Възможно е такива извадки да са правени неофициално от някои специални работници в съединението, но с погрешно динни извадки на разположение.

От поддържаните динни по опорния път и от други източници за състоянието на технологичния процес в рудниците гр. Бухово, се виждат следните по-важни извадки, които влияят отрицателно на условията при които работят миньорите.

Като особено важно обстоятелство, което пряко оказва влияние за неблагоприятните условия на работата в рудниците е липсата на вентилация.

Недостатъчното проветряване на шахтите работи от своя страна довежда до съществено на голяма концентрация във въздуха на радионуклидния газ "радон", което е особено опасно за здравето на миньорите. От 1970 година до настоящия момент концентрациите на "радон" са динни от 20 до 50 пъти над предвиденото допустимо ниво по ТБТ. Увеличението от всяка причина, която довежда до увеличаване на вентилацията в рудниците, а от там и на условията за работа се свързват изцяло до светлото:

1) По-добро и цялостно осигуряване на вентилационните мрежи и съоръжения и недостатъчният брой работници и специалисти, които се използват за техния ремонт и поддържане.

2) Влиянието на шахтите работи в денонощия и връжването на дое-бните работи в рудниците, които са били работещи преди години.

3) Положителното влияние оказано от шахтите и работи осигуряване от другата страна, което не само влияе на условията на работата, но и осигурява и вентилацията на шахтите.

4) Не рационално водене на шахтите работи с пълно добиване работи да бъдат концентрирани на един хоризонт при които условия може да се проведе и по-добро вентилацията.

5) Допускат се проектиране и проветряване на шахтите работи без да се вземат предвид необходимите вентилационни съоръжения, като бачките, бачковите работи и др.

Тези обстоятелства са известни на ръководството на съединението, но мероприятията които се предприемат и провеждат са недостатъчни за цялостно решаване проблемите на вентилацията. Така например неопределено се засява вентилационния проект за рудниците, поради това, шахтите работи за вентилацията се прокарват при по-

Написано от Христо Христов
Събота, 15 Юни 2019 21:46

- 3 -

трудни условия за работата, в рудничното производство се срещат не
познати пазене от други парковски процеси при по-лоши условия.
Основна част на някои места в рудничните поярже които уре-
двателни и земният метални минерали се добиват и не
никои често миньорите се приравняват до условия с пазене, което
за често не се извършва и на някои местностите на големия
труд. До някои отдалечени работни места не е поддържан транс-
порт и миньорите се са приравняват с рудничните работи, по които
се пазене рудите. Тези данни се потвърждават и се са вземани
мерки от отделе при ТЕТ при оседането за проследено им.
Не много работни места имаша резервни съоръжения на ома.

През 1974 година рудничните СМЗ посетени от група унгер-
ски специалисти за обикна на ома. По данни на стент "ГОДИ"
при заличителните оседе с ръководството на обединеното унгер-
ските другари се споделиха своето мнение откровено, че изма-
чително ниско качество на мините работи, като ниско поставени
електропроводници на трансмисията през в рудничните, разхвърляно-
сти и неподдреност на работните места, липса достъп до съоръже,
некачествени отводнителни съоръжения и др.

Същността на стентурите от бременно на специалните рабо-
ти тук е, че технологичният процес в мините обикна на ДСО
"Рудни метали" през последните 10-15 години не е поддържан, а
напротив, на някои места се допусне и влошаване на условията за
работата. Оборудването в рудничните е старо, морално и физически
износено, често свързват и липсват от стора различни метални и
съоръжения, което затруднява и спазва производствения процес.

Ще каже на стентурите е, че не се провеждат достатъчно
мероприятия за внедряване на техническия прогрес в минното дело
и облекчаване труд на миньорите.

Отп. в 2 ема.
1- адресите
2- към архива
Им. Тръчков
Им. С. Петров
24.Х.1975 год.
ЕМИН ПЕЛИН

